

DB-001-001430

Seat No. _____

B. A. (Sem. IV) (CBCS) Examination

April / May – 2015

Economics : Paper - IX

(Money, Banking and Pub. Fin-I) (Core)

(New Course)

Faculty Code : 001

Subject Code : 001430

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના : (1) જમણી બાજુનાં આંકડા પ્રશ્નોના ગુણ દર્શાવે છે.
(2) દરેક પ્રશ્નનાં જવાબ મુખ્ય ઉત્તરવહીમાં આપો.

૧ નીચેનાં પ્રશ્નોનાં સાચા ઉત્તર પસંદ કરીને જવાબ લખો :

૨૦

(૧) કોઈપણ દેશના આર્થિક વિકાસનો આધાર શેના પર રહેલો છે ?

- (A) આવકસર્જનનાં દર પર
(B) મૂડી સર્જનનાં દર પર
(C) કરવેરાનાં દર પર
(D) વપરાશી વસ્તુઓનાં દર પર

(૨) લોકોની કરવેરા ભરવાની શક્તિની ટોચમર્યાદા એટલે શું ?

- (A) આવકક્ષમતા
(B) કરદાનક્ષમતા
(C) ખર્ચક્ષમતા
(D) કાર્યક્ષમતા

(૩) કરદાનક્ષમતાનાં કેટલા પ્રકાર પાડવામાં આવ્યા છે ?

- (A) ત્રણ (B) પાંચ
(C) બે (D) ચાર

(૪) કયા સમયે સરકાર લોકો પાસેથી વધુ કરવેરા ઉઘરાવી શકતી નથી ?

- (A) યુદ્ધના સમયે (B) આંતરિક વિકાસના સમયે
(C) શાંતિના સમયે (D) કટોકટીનાં સમયે

(૫) પ્રો. મસગ્રેવે કરદાનક્ષમતાને બદલે કયો ખ્યાલ રજૂ કર્યો છે ?

- (A) ઈષ્ટ આવકસર્જનનો
(B) ઈષ્ટ ખર્ચ કરવાનો
(C) ઈષ્ટ અંદાજપત્રનો
(D) ત્રણમાંથી એકપણ નહીં

(૬) રાજ્યની આવકનું મુખ્ય સાધન કયું ગણાય છે ?

- (A) દંડ (B) કરવેરા
(C) ખાધપૂરવણી (D) જાહેર ઋણ

(૭) મહત્તમ સામાજિક કલ્યાણનો સિદ્ધાંત કોણે રજૂ કર્યો છે ?

- (A) પ્રો. માર્શલ (B) પ્રો. રોબિન્સ
(C) પ્રો.ડાલ્ટન (D) પ્રો.જે.બી.ક્લાર્ક

(૮) કયા દેશમાં બેરોજગારીની સમસ્યા સૌથી વધુ તીવ્ર હોય છે ?

- (A) વિકસિત (B) વિકાસમાન
(C) અલ્પવિકસિત (D) ધનિક

(૯) કઈ અર્થવ્યવસ્થામાં વારંવાર આર્થિક અસ્થિરતા ઊભી થાય છે ?

- (A) મૂડીવાદમાં (B) સામ્યવાદમાં
(C) સમાજવાદમાં (D) મિશ્ર અર્થતંત્રમાં

(૧૦) વ્યક્તિ પાસે આવકનાં સાધનો કેવા છે ?

- (A) અમર્યાદિત (B) અનેક
(C) મર્યાદિત (D) વિવિધ

(૧૧) નીચેનામાંથી કયા કરવેરાનો સમાવેશ પ્રત્યક્ષ કરવેરામાં થાય છે ?

- (A) વેચાણવેરો (B) વારસાવેરો
(C) આબકારી જકાત (D) મનોરંજન કર

(૧૨) ભારતમાં ઊંચા કરવેરાની બચત અને મૂડીરોકાણ પર કેવી અસરો પડે છે ?

- (A) હકારાત્મક (B) વિપરીત
(C) સકારાત્મક (D) બિનસકારાત્મક

(૧૩) અલ્પવિકસિત રાષ્ટ્રો વિકાસનાં પ્રથમ તબક્કામાં કયા ક્ષેત્રમાં મોટા પાયા પર મૂડીરોકાણ કરે છે ?

- (A) ખેતી ક્ષેત્ર (B) સેવા ક્ષેત્ર
(C) ઔદ્યોગિક ક્ષેત્ર (D) ખેતી-ઔદ્યોગિક ક્ષેત્ર

(૧૪) સંરક્ષણ, કાયદો અને વ્યવસ્થા માટેનો ખર્ચ કયા પ્રકારનો ખર્ચ છે ?

- (A) વિકાસ ખર્ચ (B) મૂડી ખર્ચ
(C) ઉત્પાદક ખર્ચ (D) મહેસૂલી ખર્ચ

(૧૫) જાહેરક્ષેત્રનાં ખર્ચમાં વૃદ્ધિ માટે કયા કારણો જવાબદાર છે ?

- (A) આર્થિક વિકાસ
(B) યુદ્ધ અને સંરક્ષણખર્ચમાં વૃદ્ધિ
(C) કલ્યાણરાજ્યની ભાવના
(D) ઉપરોક્ત બધા જ

(૧૬) જાહેર દેવાનાં મુખ્ય કેટલા પ્રકાર પાડવામાં આવ્યા છે ?

- (A) ચાર (B) પાંચ
(C) બે (D) ત્રણ

(૧૭) સરકાર કોની પાસેથી દેવું લે છે ?

- (A) બેંકો (B) વ્યક્તિઓ
(C) ધંધાદારી સંસ્થાઓ (D) ઉપરોક્ત બધા જ

(૧૮) જાહેર દેવાની લાક્ષણિકતા.....

- (A) તે ઉત્પાદકીય અને બિનઉત્પાદકીય હેતુ માટે કરવામાં આવે છે.
- (B) તેનો ઈરાદો સ્પષ્ટ હોય છે.
- (C) મહદઅંશે લાંબા ગાળાનું હોય છે.
- (D) ઉપરોક્ત બધા જ લક્ષણો.

(૧૯) રાજ્યનું અંદાજપત્ર..... હોય છે.

- (A) સમતોલ
- (B) ખાધવાળું
- (C) પુરાંતવાળું
- (D) ઉપરોક્ત બધા જ

(૨૦) ખાનગી દેવાની લાક્ષણિકતા.....

- (A) તે વ્યક્તિગત હોય છે.
- (B) તેમાં નાણાકીય વ્યવહારની ગુપ્તતા જાળવવામાં આવે છે.
- (C) તે ગમે તે હેતુ માટે લેવામાં આવે છે.
- (D) ઉપરોક્ત બધા જ

૨ જાહેર ખર્ચમાં વૃદ્ધિ થવાનાં કારણો સમજાવો.

૧૦

અથવા

૨ પ્રત્યક્ષ કર અને પરોક્ષ કરવેરા વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો.

૩ કરદાનક્ષમતાને અસરકરતા પરીબળો સમજાવો.

૧૦

અથવા

- ૩ મહત્તમ સામાજિક કલ્યાણનો સિદ્ધાંત સમજાવો.
- ૪ જાહેર દેવામાં વૃદ્ધિનાં કારણો સમજાવો. ૧૦
- અથવા
- ૪ જાહેર દેવાનો બોજો વિગતે સમજાવો.
- ૫ કરાધાત અને કરવિવર્તનનાં ખ્યાલો વિગતે સમજાવો. ૧૦
- અથવા
- ૫ કરદાનક્ષમતાનો ખ્યાલ સમજાવી તેનું સ્વરૂપ સમજાવો.
- ૬ ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે બે) ૧૦
- (a) જાહેર જમાખર્ચનું કાર્યક્ષેત્ર.
- (b) કરદાનક્ષમતાનું મહત્ત્વ.
- (c) ઉત્તમ કરપદ્ધતિનાં લક્ષણો.
- (d) જાહેર ખર્ચની ઉત્પાદન પરની અસરો.

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) Figures of right side indicate full marks.
(2) Write answer of all questions in main answer book.

1 Write right answer of M.C.Q. given below. **20**

- (1) On whom the base of economic development of any country is seen ?
- (A) On the rate of income generation
(B) On the rate of capital generation
(C) On the rate of taxation
(D) On the rate of consumer goods production
- (2) What is the limit of taxable capacity of people ?
- (A) Income Capacity (B) Taxable Capacity
(C) Expense Capacity (D) Work Capacity
- (3) How many types of taxable capacity seen ?
- (A) Three (B) Five
(C) Two (D) Four
- (4) When government cannot take more tax from the people ?
- (A) At war time
(B) At economic development time
(C) At peace time
(D) At emergency time

- (5) Which concept is given by Prof. Mashgrev in the place of taxable capacity ?
- (A) Eligible income generation
 - (B) Eligible expense
 - (C) Proper budget
 - (D) None of these
- (6) What is the main source of state for income ?
- (A) Fine
 - (B) Tax
 - (C) Deficit Finance
 - (D) Public Debt
- (7) By which economist the theory of maximum social welfare is given ?
- (A) Prof. Marshall
 - (B) Prof. Robinson
 - (C) Prof. Dalton
 - (D) Prof. J.B. Clerk
- (8) In which type of country the problem of unemployment seen very large ?
- (A) Developed
 - (B) Developing
 - (C) Underdeveloped
 - (D) Rich

(9) In which economy the economic unstability take place oftenly ?

- (A) In capitalism (B) In communism
(C) In Socialism (D) In mixed economy

(10) Which type of income resources seen with a person ?

- (A) Unlimited (B) Many
(C) Limited (D) Various

(11) Which tax is direct tax from given below ?

- (A) Sales Tax (B) Heridity Tax
(C) Excise duty (D) Entertainment Tax

(12) Which effects seen on savings and investment from high slab of direct taxes in India ?

- (A) Positive (B) Opposite
(C) Proper (D) Unproper

(13) In the first stage of development where the huge investment done by underdeveloped country ?

- (A) Agriculture Sector
(B) Service Sector
(C) Industrial Sector
(D) Agriculture and Industrial Sector

(14) Which type of expenditure believe for the expenditure of protection, law and order ?

- (A) Development expenditure
- (B) Capital expenditure
- (C) Productive expenditure
- (D) Revenue expenditure

(15) Causes for growth of public expenditure is :

- (A) Economic development
- (B) Battle and Protection
- (C) Desire of Welfare state
- (D) All of above

(16) How many main types of public debt ?

- (A) Four
- (B) Five
- (C) Two
- (D) Three

(17) From where government takes debt ?

- (A) Banks
- (B) Persons
- (C) Business institution
- (D) All above

(18) The characteristics of public debt is :

- (A) It is for productive and non-productive motive.
- (B) It has clear intention.
- (C) It is mostly for long period.
- (D) All above

(19) The Budget of state is :

- (A) Balanced (B) Deficit
(C) Surplus (D) All above

(20) The characteristics of private debt is :

- (A) It is individual
(B) Suspense of monetary exchange
(C) It is for any objects
(D) All above

2 Explain the causes of increase in public expenditure. 10

OR

2 Explain the difference between direct and indirect tax.

3 Explain the factors effecting the taxable capacity. 10

OR

3 Explain the theory of maximum social welfare.

4 Explain the causes of increase in public debt, 10

OR

4 Explain the burden of public debt in detail.

- 5 Explain the concepts of impact of taxation and shifting of taxation in detail. **10**

OR

- 5 Explain the concept and nature of taxable capacity.
- 6 Write short note : **(any two)** **10**
- (a) Criteria of Public Finance
 - (b) Importance of taxable capacity
 - (c) Characteristics of best tax system
 - (d) Effects on production to public expenditure
